BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 99 Vineri 14 Aprilie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

IMPERATIVELE APĂRĂREI NAȚIONALE

Evenimentele cari se petrec scot tot mai mult în evidență efectele politicei ce s'a urmat de diferite țări, după sfârșitul războiului mondial, fie pe planul internațional, fie pe planul intern, în legătură cu pregătirea materială și morală a apărării naționale; după cum tot ele dezvălue metodele cele mai potrivite în materie de organizare a forțelor națiunii. Politica așa zisă idealistă, care se bazează mai mult pe ideologia pacifistă, a suferit din cauza desconsiderării elementelor ce le găsim în politica pozitivistă.

Partizanii politicei pacifiste, cu toate bunele lor intenții, sunt cei dintâi responsabili de dezechilibrul ce s'a produs între forțele organizate ale națiunilor, — căci ei au nesocotit realitățile și au creat în massele populare curente puternice în favoarea menținerei unei păci generale, universale, fără garanțiile necesare siguranței statelor. S'a uitat că atât pacea, cât și războiul, impun o lungă preparațiune. Pacea are nevoe de o lungă preparațiune spre a putea fi asigurată, în sensul organizării tuturor forțelor materiale și morale ale națiunilor ce urmăresc acelaș scop în politica lor. Războiul are și el nevoe de o lungă preparațiune, spre a putea fi condus în așa condiții încât să se obțină decisiva urmărită, tot prin organizarea din timp de pace a tuturor forțelor materiale și morale ale națiunilor. Istoria nu cunoaște nicio epocă, în care pacea să se fi putut menține și asigura, cu formulele filozofilor ce au propagat armonia universală; sau în care războaele să se fi câștigat de popoare, fără o pregătire serioasă a mijloacelor lor materiale și morale din vreme de pace.

In studiul său asupra doctrinei războiului decisiv — studiu ce a fost tradus în mai multe limbi — generalul italian Visconti-Prasca spune:

„Războiul va avea cele mai mari șanse să se sfârșească printr'o decisivă, dacă pregătirea sa în cursul perioadei ce i-a precedat a fost pe de-a'ntregul concepută în vederea scopurilor urmărite de politică.

Activitățile politice, technice și morale, cu toate că sunt, fiecare, de natură deosebită, trebue să fie organizate în perioada acestei preparațiuni pe baza unui plan bine studiat, și spre a putea, odată aplicat, să dea maximum de forță prin concursul celor trei elemente".

Iată, după generalul Visconti-Prasca, condiționată decisiva unui război de pregătirea lui politică, technică și morală, din timpul păcei.

Această formulă rămâne valabilă și pentru statele, care nu urmăresc războiul, ci vor prin politica lor pacifică să-și apere, oricând și împotriva oricui, drepturile lor, existența lor, teritoriul lor și suveranitatea lor deplină. Organizarea apărării naționale, mai cu seamă în epoca modernă, nu se poate improviza și nici nu poate fi făcută fără concursul celor trei elemente pomenite în studiul generalului Visconti-Prasca, ca să dea acel maximum de forțe materiale și morale. Astăzi, prin armată, trebue să înțelegem națiunea-armată care e pusă în situație de apărare.

Astăzi, printr'o bună organizare a apărării naționale, se înțeleg nu numai acumularea armamentului divers și a materialului de război, echiparea, instrucția și încadrarea trupelor combatante, ci și pregătirea morală a națiunii pentru sforțările și sacrificiile ce i le impun propriile sale interese superioare. In coloanele acestui ziar am susținut neîntrerupt, dela încheerea păcei încoace, necesitatea organizării apărării noastre naționale, bazată pe această concepție modernă și prin concursul celor trei elemente: politica națională, technica și morala.

Evenimentele actuale nu vor surprinde nepregătiți, decât pe aceia, care au nesocotit aceste imperative ale politicei apărării naționale

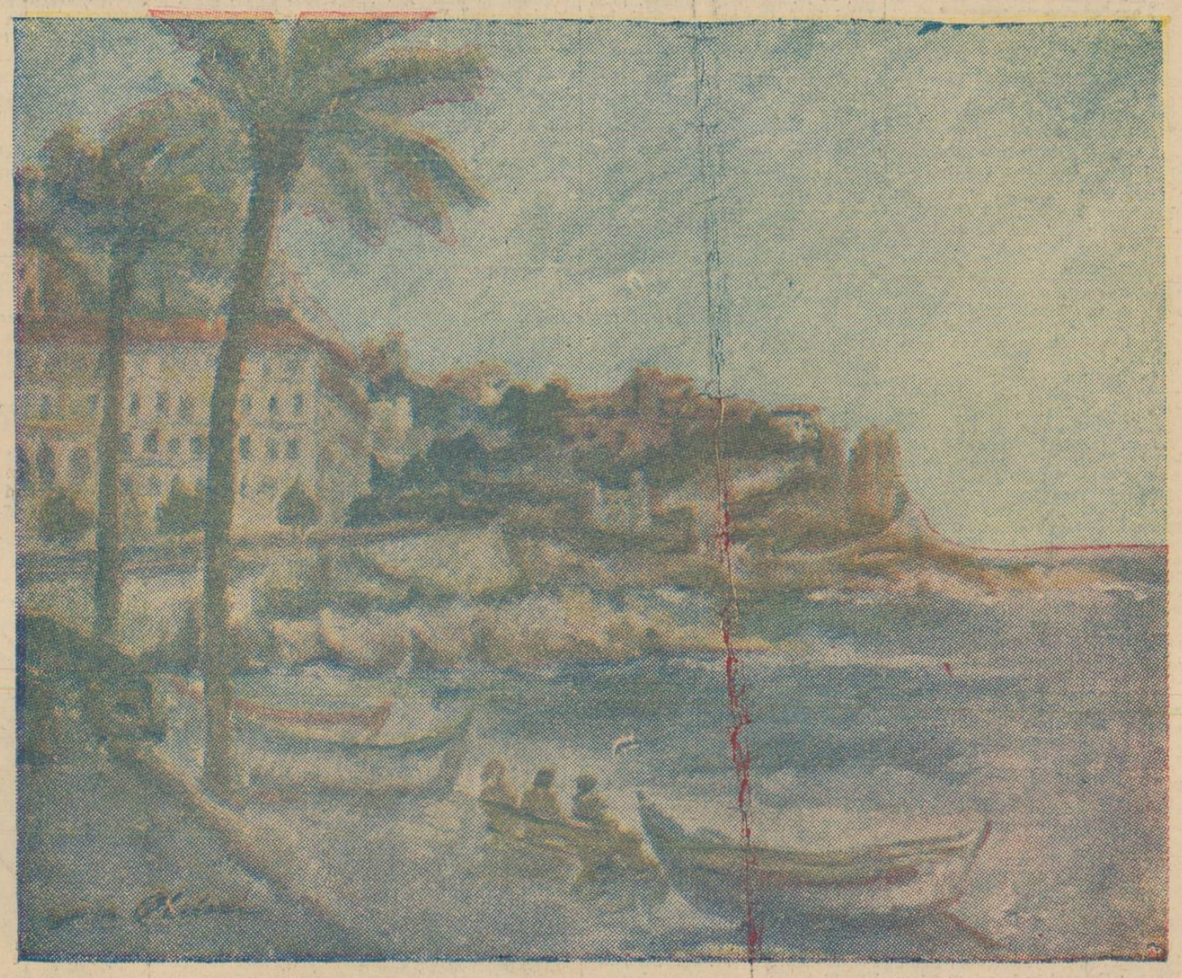

COASTA DE AZUR (Nissa) — MARIA CHELSOI

Apărarea frontierelor

de R. SEIȘANU

Inainte de izbucnirea războiului mondial, exista o concepție asupra respectării obligațiunilor internaționale, care nu îngăduia niciunui stat, oricât de puternic ar fi fost, să le nesocotească prin trecerea la acte de provocațiune, sau la agresiune împotriva altui stat.

Niciun guvern din acea epocă n'ar fi luat măsuri militare până nu epuiza, prin negocieri diplomatice, toate posibilitățile cari i se prezintau de a ajunge la o soluție pașnică, iar, în cazul când negocierile atingeau punctul mort, se recurgea la intervenția altor puteri, care examinau situația și căutau să evite conflictul armat.

Au fost în toate epocile tratate impuse de învingători, învinșilor, unele cuprinzând condiții grele pentru una din părți; dar principiul respectării obligațiunilor contractate era considerat superior oricăror alte interese.

Un jurist celebru german, dinainte de războiul mondial, Bluntschli, în tratatul său de drept internațional codificat, scria:

„Obligațiunea de a respecta tratatele este ea însăși în principiu necesară; ea este necesară, pentru că, fără aceasta, siguranța relațiunilor între popoare și pacea ar fi imposibile.

Tocmai în aceasta se manifestă stabilitatea dreptului.

Dacă se suprimă respectul tratatelor și al cuvântului dat, dreptul el însuși se năruе în mijlocul furtunei opiniilor opuse și al intereselor contradictorii".

Bluntschli a mers mult mai departe în ce privește respectul datorit tratatelor: el a considerat obligator și un tratat prejudiciabil uneia dintre părți, deoarece — scrie el în tratatul său de drept internațional — „n'ar mai fi pace și ordine dacă s'ar acorda fiecărei părți dreptul să nu respecte condițiile oneroase ale unui tratat".

Juristul german a făcut o excepție numai cu acele tratate cari ar pune în primejdie însăși existența unor state.

După războiul mondial, principiul respectării obligațiunilor internaționale prevăzute în tratatele puse în aplicare, sau care sunt în curs de aplicare, a scăzut atât de mult, în cât aproape nimeni nu se mai ostenește să-l invoace, ca și când ar fi lipsit de orice substanță; ca și când n'ar mai avea niciun sens politic și moral. Tratatele sunt pur și simplu desconsiderate și înlăturate. In locul ordinei de drept, stabilită pe temeiul

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

PRONOSTICURI

de AUGUR

Londra, 5 Aprilie

Să analizăm situația europeană așa cum se prezintă în urma nouei orientări a politicii britanice. Ca s'o judecăm precis—am mai constatat-o — ne lipsește elementul cel mai important, și anume: ce înțelege să facă Führerul spre a răspunde creerii unui front de rezistență europeană.

Discursul dela Wilhelmshaven, ca și acela dela Sportpalast, este dilatoriu. Hotărîrile sunt amânate. Cel puțin Führerul nu le-a comunicat auditorului său. Totuși, în discursul lui există o invitație precisă în privința politicii pe care înțelege s'o urmeze. Este fraza în care spune că Germania nu va tolera să se facă și să se consolideze o politică de încercuire. Presa germană din ultimele zile reia această temă. Deci Germania nu tolerează să fie încercuită. Bineînțeles că d. Chamberlain respinge sugestia că politica sa are ca scop încercuirea Germaniei.

Dar dacă Führerul socotește că e cu adevărat amenințat să fie încercuit, fraza citată din discursul d-sale devine utopică.

Germania, după părerea lui, trebue să sfărâme cercul mai înainte de a deveni prea puternic. Pentru aceasta, după părerea noastră, ea poate urma trei metode diferite. Prima constă în a nu face nimic și a sta liniștită cu ideia că înflăcărarea puteriior opuse se va potoli repede și că combinația propusă va cădea în desuetudine. A doua metodă e de a face pur și simplu război împotriva puterilor înțelegerii anglo-franceze. A treia e de a răspunde încercării de încercuire printr'o manevră similară, dar pe o scară mai întinsă.

Rămâne deci a treia metodă, aceea a răspunsului încercuirii printr'o încercuire și mai vastă. Pentru un om, care nu se poate hotări ușor la răbdare, metoda aceasta prezintă avantagii. De altfel, există de pe acum elemente spre a-i ușura aplicarea. Căci în Spania terenul ne pare pregătit pentru o demonstrație a influenții germane.

Oricare ar fi spiritul independent al spaniolilor, trebue să recunoaștem însă că ajutorul dat naționaliștilor de puterile axei trebue să-i îndemne pe aceștia la o anumită recunoștință.

In schimb, din nenorocire, s'a stabilit la naționaliști convingerea înrădăcinată că Franța a făcut totul spre a ajuta la succesul republicanilor din Spania. După căderea Barcelonei, și mai ales după ce s'a anunțat misiunea ma-

(Continuare in pag. 2-a)

Situația politică văzută la Berlin în lumina ultimelor evenimente

Relațiile germano-polone. — Germania sprijină acțiunea Italiei

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 11 Aprilie. — **In urma pauzei intervenită cu ocazia sărbătorilor, propaganda pentru sprijinirea acțiunii Italiei amice n'a putut să aibă o eficacitate deplină. Situația politică de azi poate fi astfel schițată:**

In primul rând, neînțelegerile polono-germane par să fi căzut pe planul al doilea. In cercurile diplomatice domnește părerea că aceasta ar fi fost și scopul pentru care cercurile germane au susținut acțiunea Italiei în Adriatica. După interpretările cercurilor competinte germane, schimbarea vizibilă în atitudinea manifestată de politica externă germană față de Polonia s'ar datora motivului că ar urma să se constate mai întâi forma în care Varșovia va accepta pactul de asistență anglo-polon. De această formă va depinde, dacă pactul polono-german din anul 1934 poate fi menținut în același timp cu noul pact dintre Varșovia și Londra.

Tipic pentru atitudinea de espectativă a Germaniei este faptul că nu se reacționează față de știrile, de altfel confirmate, după cari la Danzig au scsit peste o sută de germani din Pomerania, fugiți din cauza persecuțiilor polineze.

Spre a nu se influența asupra hotărîrilor Varșoviei, — așa se spune în cercurile ministerului de externe german — s'a renunțat momentan ca acest fapt să fie tratat conform principiilor național-socialiste, adică așa cum s'a procedat acum câteva zile cu manifestațiile din diferite orașe poloneze împotriva minorității germane.

Pe de altă parte, se subliniază în cercurile politice germane că nimeni nu contează pe posibilitatea unei destinderi între Berlin și Varșovia, ci numai pe o continuare a actualei stări de lucru, caracterizată prin diferendele profunde cunoscute.

*

In ceeace privește problema mediteraneană și cea adriatică, este clar că Germania sprijină complet politica Italiei. In legătură cu acest fapt, presa germană continuă ofensiva împotriva Angliei. Ca și mai înainte, „politica de încercuire britanică" este viu atacată, iar despre Grecia se spune că joacă acum același rol pe care l-a avut Polonia înainte de Pași.

In cercurile ministerului de externe german se subliniază că mai întâi trebue să se aștepe ținerea ședinței Camerei Comunelor, iar apoi se va vedea dacă politica Germaniei va adopta o nouă atitudine sau nu.

In cercurile politice și diplomatice se observa cu multă insistență faptul că atitudinea generală a presei germane pare să fie din ce în ce mai mult influențată de părerea că acțiunea diplomatică a Angliei nu poate avea o importanță politică europeană deosebită, întrucât în spatele ei nu se află voința de a se trece la fapte sau cel puțin nu există voința de a arunca în joc propriile forțe.

Acest lucru poate explica și faptul pentru care măsurile de siguranță luate de Olanda nu atrag prea mult atenția la Berlin. Aceste măsuri sunt considerate doar ca o reacțiune a nervozității generale.

Regele Angliei s'a înapoiat pe neașteptate la Londra

Londra, 11 (Rador). — Regele George VI s'a înapoiat pe neașteptate dela Windsor și a primit, imediat după sosirea Sa, pe primul ministru la Buckingham Palace.

Deși Suveranul nu urma să se înapoieze la Londra decât săptămâna viitoare, totuși a sosit azi pentru a avea o convorbire cu șeful guvernului asupra evoluției situației internaționale.

xx○●○xx

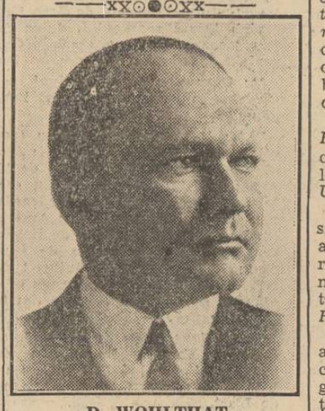

D. WOHLTHAT
delegatul Germaniei, care a tratat încheierea acordului economic cu România.

xx○●○xx

Regele Egiptului bolnav de vărsat

Cairo, 11 (Rador). — Regele Faruk este bolnav de vărsat.

xx○●○xx

FILME

— Fii cu băgare de seamă, domnule, că mă calci pe picior și abia eri mi-am cumpărat ghetele!

— Dacă te incomodează călătorii din tramvai, umblă cu taxiul! Ai înțeles?

— Eu vorbesc liniștit și d-ta țipi!

— Am dreptul să țip, când mă acostezi fără să mă cunoști, fără să știi că ai de-afface cu cineva... cu un om... în sfârșit, cu o persoană care merită să fie cruțată de asemenea observații în public, pentrucă, — las la o parte modestia ce mă caracterizează — eu sunt erou de război și mâine, ca și ieri, sunt capabil să-mi las oasele pe câmpul de onoare. Ai înțeles? Dacă nu...

Monologul este întrerupt de un călător care se silește să se strecoare până la ușire ca să coboare.

— Salutare! Ce telepatie! Chiar azi m'am gândit la d-ta! Iți mai aduci aminte de petrecerile noastre dela Manutanță? Par'c'a fost ieri, — nu acum douăzeci și doi de ani! Salutare!

Don José

Regina Geraldina serios bolnavă

Paris, 11 (Rador). — „Paris Soir" anunță că regina Geraldina ar fi serios bolnavă în urma

turburărilor pricinuite de fuga sa din Tirana de abea la 48 ore după ce a dat naștere unui copil.

Ziarul afirmă că regina Geraldina ar suferi de febră puerperală și adaugă că profesorul Luros, unul din cei mai mari ginecologi greci, a fost trimis la căpătâiul reginei Geraldina de însuși regele George al Greciei.

„Paris Soir" afirmă că starea reginei Geraldina, care se agravase în cursul nopții de Luni spre Marți, s'a îmbunătățit Marți dimineața.

Ungaria s'a retras din Societatea Națiunilor

Budapesta, 11 (Rador). — Se anunță oficial că contele Csaky, ministrul afacerilor străine, a adresat secretarului general al Societății Națiunilor o notă prin care comunică retragerea Ungariei din instituția geneveză.

Totuși, guvernul ungar are de gând să continue a colabora cu Societatea Națiunilor în domeniul technic și să participe pe de altă parte la Curtea permanentă de justiție internațională și la organizația internațională a muncii.

xx○●○xx

Dela + 33° C. la + 6° C.

Târgoviște, 11 Aprilie

In ajunul Paștilor a fost o căldură ca în timpul verii, atingând + 33° C., între orele 13—15.

De ieri, a doua zi de Pași, timpul s'a schimbat brusc, răcorindu-se, iar azi un vânt rece de nord-est a început să bată puternic.

Temperatura a scăzut, ajungând azi, la + 6° C. In timpul zilei a plouat puțin, iar pe munți a nins iar.

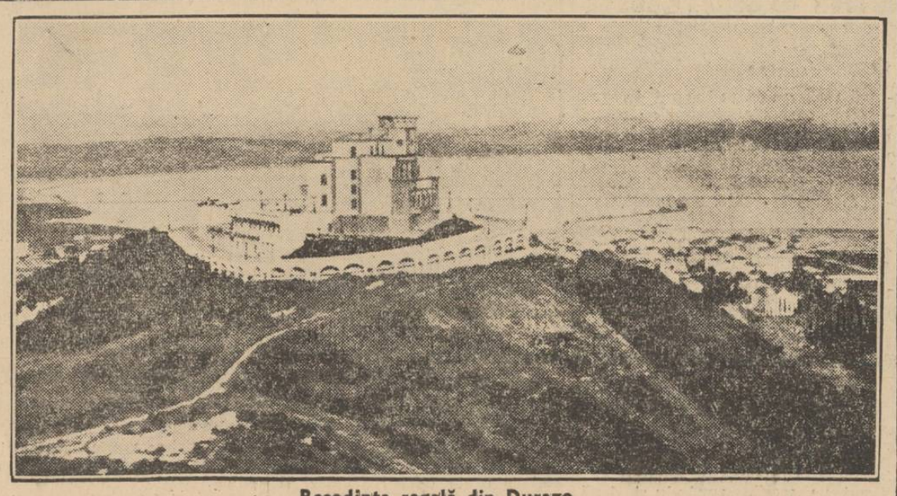

Reședința regală din Durazo

Limba noastră

Zăpăceala

Se scrie rău. Ca nicăeri. Ca în nici o țară liberă din lume. Atât de rău, încât nu știm să scriem nici numele Domnului. Citiți ziarele care au apărut în ziua de Pași. Veți găsi: *Hristos, Cristos, Christos, Christ*: „Și lumina lui *Hristos* Celui înviat din morți", „apostolii îl întreabă pe *Cristos*", „credința în învierea lui *Christos*", „întocmită după nesațiile noastre, nu după învățătura lui *Christ*".

Mai mult. Un ziar spune cititorilor săi: „*Christos* a înviat!", iar în coloana alăturată un redactor scrie: „*Hristos* a Inviat!". In același ziar găsim: „în slava adusă lui *Hristos*". Cinci rânduri mai jos, același redactor, în același articol, scrie: „...unde se cânta: „*Christos* a înviat".

Până și Academia în ale sale *Reguli Ortografice* se învoește cu două ortografii: „Scrierile *Hristos* sau *Cristos* sunt singurele *admisibile*, deci nu *Christos*". Fiindcă nu toată lumea știe, nici nu e datoare să știe, lămurim că barbarismul *admisibile* înseamnă: *care poate fi primit, de primit.*

In grecește Χριστός (citește: *Hristos*) înseamnă *uns*. E traducerea cuvântului *Mesia*, care în limba ebraică înseamnă tot *uns*: *Unsul* Atotputernicului.

Ni s'ar părea foarte ciudat, de sigur, dacă ar scrie unii *hrisov*, alții *crisov* și alții *chrisov*. Dar rămânem nepăsători, când numele Domnului se scrie cum îi trăsnește fiecăruia prin cap: *Hristos, Cristos, Christos, Christ.*

Cum să nu fie însă zăpăceala asta în suflete și în minți, când chiar ziarul *Tribuna Școalei*, „organ de luptă și *apărare* a învățământului românesc", nu are mai multă dragoste și mai multă grijă pentru cuvântul românesc, pentru regulele limbii românești. Iată câteva pilde. *Tribuna* scrie:

„Comitetul Central al Asociației noastre, *convocat (chemat)* în (!) ședință în ziua de Duminică 12 Martie a. c., *în vederea* (franțuzism: *en vue de*, pe românește *pentru*) în vederea alegerii subiectelor și a *stabilirii (statornicirii)* ordinei de zi a Adunării generale anuale, care în anul acesta *urmează* să se țină la Arad, (pe românește: *se va ține* la Arad), în *urma* propunerilor *făcute (făcute* cui?) și a discuțiunilor *avute (avute* cu cine?) în acest scop, s'a oprit *asupra* (te oprești *la* subiectele, nu *asupra* nici dedesubt) s'a oprit asupra subiectelor de mai jos, întocmind ordinea de zi, care a fost *imediat (îndată)* trimeasă la tipar".

Să citim și „Textul adresei circulare", ce s'a trimes președinților de secțiuni. Incepe așa: „Domnule președinte, avem *onoare* a vă aduce la cunoștință că Adunarea generală anuală a Asociației noastre...".

„Avem *onoare*"? Fie și *onoare*. Dar cum e cu putință ca „Asociația Generală a Profesorilor Secundari din România" să scrie, tocmai în „organul de *apărare* a învățământului *românesc*", avem *onoare*, cum scriu atâția funcționari comerciali, în loc de avem *onoarea?*

Avem *onoarea*... și nu: avem *onoare*..., domnule profesor, care ai scris această adresă. Substantivul *onoare* trebue articulat, fiindcă e determinat de cuvintele ce urmează: *a vă aduce la cunoștință*. Articolul hotărît nu are, totdeauna, cum se spune, rolul de a determina el însuși cuvântul. Articolul acesta are și rolul de a ne vesti că substantivul e determinat de cuvântul sau de grupul de cuvinte ce vin după el. Când zic *casa*, nu spun nimic mai mult decât când zic *casă*. Atât numai că sfera noțiunii *casa* e mai restrânsă, decât sfera noțiunii *casă*. Când zic însă *casa mea*, e altceva. Substantivul *casa* e determinat, dar nu de articolul hotărît, ci de cuvântul ce urmează, de pronumele *mea*. Poți să spui *am onoare*. Nimeni nu zice că n'ai. Dar trebue să pui punct după *onoare*. Zi însă *am onoarea* a vă aduce la cunoștință, adică onoarea *asta*, hotărîtă de cuvintele ce urmează: *a vă aduce la cunoștință*.

Mai găsesc în *Tribuna Școalei* și aceste fraze: „Veți vedea că poate *exista* o sancțiune mult mai eficace... Nu vi se pare că aceasta ar înlocui... cu mai multă *eficacitate*...". Dar să trecem peste ele. Sunt oameni fără auz, fără gust și fără miros, cari nu se lasă nici morți de *eficace*, de *eficacitate*. Să trecem. Să ne oprim însă nu *asupra* mărturisirii, ci la mărturisirea, pe care o face, cu bărbăție, d. C. Gerota, profesor de limba română. D. Gerota scrie: „La problemele noastre sintactice au răspuns *foarte puțini colegi*. Pe de o parte conștiința responsabilității scrisului, pe de alta *gramatica noastră NESIGURĂ, sintaxa noastră NELAMURITA, INCONSISTENTĂ* taie avântul scrisului într'o chestiune nouă gramaticală".

Va să zică: gramatica noastră *e nesigură*.

Da. E nesigură. In capul nostru, fiindcă limba are gramatica ei bine hotărîtă, pe care însă n'a cercetat-o nimeni. „Sintaxa e nelămurită" tot în capul nostru, fiindcă n'a studiat-o nimeni, cu toate că avem patru universități, cu patru facultăți de litere.

Dacă d. profesor Gerota n'ar fi uitat să vorbească și de cuvintele pestrițe pe care le folosesc unii din pătura așa zisă cultă, ar fi făcut adevăratul tablou al stării în care se sbate scrisul românesc, — cu o gramatică nesigură, cu o sintaxă nelămurită, și un vocabular amestecat cu tot soiul de vorbe străine.

T. PISANI

xx○●○xx

Moartea primului ministru al Australiei

J. LYONS
primul ministru al Australiei, mort Joia trecută